

گزارش کارشناسی

پرونده‌های دیوان عدالت اداری

در خصوص:

تقاضای ابطال مواد (۵)، (۸) و (۱۸) و بند «الف» و تبصره
«۱» ماده (۱۰) «آیین‌نامه اجرایی مواد (۵۵) و (۵۶)
قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» موضوع مصوبه شماره
۵۱۵۲۰/ت/۵۵۳۲۰۴ مورخ ۱۳۹۵/۵/۳ هیئت وزیران

کد گزارش: ۹۷۰۲۰۱۶

تاریخ انتشار: ۱۳۹۷/۰۲/۱۹

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

گزارش کارشناسی پرونده‌های دیوان عدالت اداری

موضوع:

تقاضای ابطال مواد (۵)، (۸) و (۱۸) و بند «الف» و
تبصره «۱» ماده (۱۰) «آیین‌نامه اجرایی مواد (۵۵) و
(۵۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» موضوع مصوبه

شماره ۵۱۵۲۰/ت/۵۵۳۲۰۴ مورخ ۱۳۹۵/۵/۳

هیئت وزیران

تهیه و تنظیم:

محسن ابوالحسنی

نظارت:

محمدهادی زرافشان

پژوهشگده شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۷۰۲۰۱۶

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۷/۰۲/۱۹

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

گزارش کارشناسی پرونده‌های استعلامی دیوان عدالت اداری

مواد (۵)، (۸)، (۱۰) و (۱۸) «آیین‌نامه اجرایی مواد (۵۵) و (۵۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» مصوب هیئت‌وزیران درخصوص «مقررات فروش، صدور یا معدوم کردن کالای قاچاق»

موضوع شکایت: تقاضای ابطال مواد (۵)، (۸) و (۱۸) و بند «الف» و تبصره «ا» ماده (۱۰) «آیین‌نامه اجرایی مواد (۵۵) و (۵۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» موضوع مصوبه شماره ۵۱۵۲۰/ت/۵۳۲۰۴ هـ مورخ ۱۳۹۵/۵/۳ هیئت‌وزیران شاکی: ستاد اجرایی فرمان حضرت امام^(ره)

طرف شکایت: هیئت‌وزیران

جهت مغایرت شرعی: نظرات و فرامین حضرت امام خمینی^(ره) و مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)

شماره و تاریخ نامه دیوان: ۱۷۴۰۸۱/۲۰۰/۱۷۴۰۸۱/۲۰۱/۲۱۰/۲۰۰ - ۹۰۰۰/۲۱۰/۴ - ۱۳۹۶/۱۰/۴

مقدمه

هیئت‌وزیران به موجب مصوبه شماره ۵۱۵۲۰/ت/۵۳۲۰۴ هـ مورخ ۱۳۹۵/۵/۳ «آیین‌نامه اجرایی مواد (۵۵) و (۵۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» درخصوص فروش، صدور یا معدوم کردن کالای قاچاق را به تصویب رسانده است. ستاد اجرایی فرمان حضرت امام^(ره) در این شکایت، مدعی مغایرت مواد (۵)، (۸) و (۱۸) و بند «الف» و تبصره «ا» ماده (۱۰) این آیین‌نامه^۱ با فرامین حضرت

۱. ماده ۵- سازمان [جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی] موظف است درخصوص کالاهای موضوع تبصره «ا» ماده (۵۳)

امام خمینی^(ره) و رهبر معظم انقلاب^(مدظله‌العالی) در خصوص تعیین این ستاد به‌عنوان متولی شناسایی، تملک و فروش اموال در اختیار ولی فقیه شده است.

شرح و بررسی

با توجه به اینکه جوابیه‌ای از مشتکی‌عنه در محتویات پرونده ارسالی وجود ندارد، در این قسمت پس از بیان ادله شاکی، موضوع پرونده بررسی خواهد شد.

الف) استدلال‌های شاکی:

۱. ستاد اجرایی فرمان حضرت امام^(ره) وفق مقررات قانونی از جمله ماده (۲۸) «قانون مدنی»^۱ و در اجرای حکم حکومتی مورخ ۱۳۶۸/۲/۶ حضرت امام خمینی^(ره) و فرمان مورخ ۱۳۶۸/۶/۱۶ رهبر معظم انقلاب^(مدظله‌العالی) (پیوست پرونده ارسالی)، متولی شناسایی، تملک و

→

قانون با هماهنگی نهاد [مأذون از طرف ولی فقیه (ستاد اجرایی فرمان حضرت امام^(ره))] نسبت به فروش به شرط صادرات و یا امحای آن‌ها اقدام و وجوه حاصل از فروش را به حساب نهاد واریز نماید.

ماده ۸- در مورد کالاهای موضوع بندهای ماده (۳) این آیین‌نامه، سازمان موظف است پس از صدور حکم قطعی از مرجع صالح رسیدگی‌کننده و قبل از اقدام به فروش یا واگذاری کالاهای قاچاق ضبط قطعی:

الف- درخصوص کالاهای مشمول استاندارد اجباری، نسبت به اخذ مجوزهای فنی، ایمنی و بهداشتی از سازمان ملی استاندارد ایران اقدام نماید. در مورد کالاهای موضوع ماده (۲۷) قانون، ابتدا قابلیت مصرف انسانی از وزارت بهداشت استعلام خواهد شد.

ب- درخصوص کالاهای مشمول قرنطینه و سایر کالاهایی که نیازمند اخذ مجوز از وزارت جهاد کشاورزی می‌باشند، مطابق قوانین و مقررات مربوط اقدام خواهد شد.

پ- نسبت به دریافت شناسه کالا و شناسه رهگیری موضوع ماده (۱۳) قانون برای کالاهای مشمول اقدام نماید.

ماده ۱۰- درخصوص امحای کالاهای قاچاق مکشوفه:

الف- سازمان مکلف است نسبت به امحای آن‌ها با حضور نمایندگان ستاد، دادسرای محل، سازمان تعزیرات حکومتی، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، سازمان حفاظت محیط‌زیست و حسب مورد نمایندگان وزارتخانه‌های بهداشت و جهاد کشاورزی اقدام کند. مراتب صورت‌جلسه شده و توسط آنان امضا خواهد شد.

ب - ...

تبصره ۱- مسئولیت امحای کالاهای قاچاق مکشوفه به‌عهده سازمان می‌باشد. دستورالعمل امحا توسط سازمان و با همکاری دستگاه‌های موضوع بند «الف» این ماده و حسب مورد دستگاه‌های ذی‌ربط به تصویب می‌رسد.

ماده ۱۸- جرایم وصولی و وجوه حاصل از فروش کالاهای قاچاق مکشوفه که به‌موجب قوانین و مقررات مربوط از سوی سازمان به فروش می‌رسد، اعم از کالاهایی که به‌موجب قوانین و مقررات، متولی خاص فروش دارند، به حساب ویژه اعلامی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود.

۱. ماده ۲۸- اموال مجهول‌المالک با اذن حاکم یا مأذون از قبل او به مصارف فقرا می‌رسد.

فروش اموال در اختیار ولی فقیه، از جمله اموال بلاصاحب، صاحب‌متواری، مجهول‌المالک، ارث بلاوارث، اموال ناشی از تخمیس و خروج از ذمه، اموال بابت اجرای اصل ۴۹ قانون اساسی، کالاهای قاچاق بلاصاحب و صاحب‌متواری، اموال اعراضی و رهاشده و اموال و املاک غایبان مفقودالاثَر، اموال رسوب‌شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و وجوه حاصل از فروش اموال متروکه (ناشی از عدم ترخیص موضوع مواد (۲۴) و (۳۳) «قانون امور گمرکی»^۲ مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲) و سایر اموال ناشی از فرامین امام^(ره) و رهبر معظم انقلاب^(مدظله‌العالی) و قوانین دیگر در این خصوص، محسوب می‌شود. به این امر در ماده (۱۱) اساسنامه این ستاد^۳ که در تاریخ ۱۳۷۳/۱۰/۱ به تأیید رهبر معظم انقلاب رسیده

---

۱. ظاهراً منظور، ماده (۲۴) قانون مذکور بوده که در دادخواست به‌اشتباه، ماده (۱۲۴) ذکر شده است.

۲. ماده ۲۴- مدت مجاز نگهداری کالا در انبارهای گمرکی از تاریخ تحویل کالا به این اماکن سه ماه است. در صورت تقاضای کتبی صاحبان کالا یا شرکت‌های حمل‌ونقل در مورد کالای عبوری و وجود علل موجه به تشخیص گمرک و با پرداخت هزینه انبارداری تا تاریخ موافقت گمرک، این مدت حداکثر تا دو ماه دیگر قابل تمدید است. در صورتی که ظرف مهلت مقرر، صاحب کالا برای انجام تشریفات گمرکی و پرداخت وجوه متعلقه اقدام ننماید، کالا مشمول مقررات متروکه می‌شود. چنانچه کالا به انبارهای گمرکی متعدد منتقل و نگهداری شود، مدت توقف از زمان ورود کالا به اولین انبار گمرکی محاسبه می‌شود. مهلت توقف مرسولات پستی غیرتجاری تابع مقررات پست است.

...

تبصره ۲- چنانچه ظرف یک ماه، کالاهایی که برای آن سند ترخیص یا فروش صادر گردیده است، از انبارها خارج نشود، مشمول مقررات متروکه می‌شود. این مهلت با اعلام موافقت مرجع تحویل‌گیرنده و گمرک قابل تمدید است.

تبصره ۳- تازمانی که کالا به انتظار اعلام‌نظر قطعی گمرک در انبارهای گمرکی متوقف گردد، کالا متروکه نمی‌شود.

تبصره ۴- تعیین مهلت توقف کالا در مناطق آزاد و مناطق ویژه اقتصادی براساس ضوابط قانونی مناطق مذکور در اختیار سازمان‌های مسئول این مناطق است. کالاهایی که در این مناطق پس از انقضای مهلت‌های اعطایی توسط سازمان‌های مذکور، مهلت منقضی اعلام می‌شوند، نیز مشمول مقررات کالای متروکه می‌گردند.

ماده ۲۳- کالای متروکه موضوع ماده (۲۴) این قانون و کالای ضبطی و واگذاری به گمرک، توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی به‌عنوان مسئول فروش کالای متروکه و ضبطی، با رعایت مقررات مربوطه به فروش می‌رسد.

...

تبصره ۳- اموال در اختیار ولی فقیه که در قوانین و مقررات مربوطه مشخص شده است، پس از صدور حکم مراجع قضایی ذی‌صلاح، با رعایت مقررات مربوطه، به نهاد مأذون از سوی ولی فقیه تحویل می‌گردد.

۳. ماده ۱۱- اموال در اختیار ولی فقیه مشتمل بر اموال مجهول‌المالک، بلاصاحب، ارث بلاوارث و اموالی که بابت تخمیس و خروج ذمه و اجرای اصل ۴۹ قانون اساسی و اموال صاحب‌متواری و کالاهای قاچاق بلاصاحب و اموال رهاشده و سایر اموالی که اداره و نگهداری آن‌ها از جانب مقام معظم رهبری به ستاد واگذار شده، خواهد بود.

است، کاملاً تصریح شده و در نامه شماره ۱/۱۹۷۱۸ مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۲۵ دفتر رهبر معظم انقلاب (متزله‌العالی) خطاب به رؤسای سه قوه و وزیر امور اقتصادی و دارایی و...^۱ و همچنین نامه شماره ۱/۱۹۷۱۸ مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۲۵ دفتر معظم‌له خطاب به رئیس قوه قضائیه (پیوست پرونده ارسالی) نیز بر آن تأکید شده که بر همین اساس، رئیس قوه قضائیه نیز طی بخشنامه شماره ۱۰۰/۱۵۶۵۸/۹۰۰ مورخ ۱۳۹۲/۳/۲۷ (پیوست پرونده ارسالی)، نکات اعلامی را جهت آگاهی و اقدام مقتضی، به کلیه مراجع قضایی سراسر کشور ابلاغ کرده است.

۲. برطبق تبصره «۵» ماده (۲۰)،^۲ تبصره «۲» ماده (۴۳)،^۳ تبصره «۱» ماده (۵۳)،^۴ و تبصره ماده (۵۵)^۵ «قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ مقرر شده است که در صورتی که کالای قاچاق کشف شده یا وسیله نقلیه حامل آن، بلاصاحب، صاحب‌متواری یا

---

۱. متن این نامه در مستندات پرونده وجود ندارد.

۲. ماده ۲۰ - ...

تبصره ۵- در صورتی که وسیله نقلیه بلاصاحب یا صاحب‌متواری و یا مجهول‌المالک باشد، عین وسیله نقلیه به نهاد مأذون از سوی ولی فقیه تحویل می‌شود و یا با هماهنگی و اخذ مجوز فروش از نهاد مأذون، کالای مزبور توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی به فروش می‌رسد و وجوه حاصل از آن به حساب نهاد مأذون از سوی ولی فقیه واریز می‌شود.

۳. ماده ۴۳ - ...

تبصره ۲- در صورتی که کالای قاچاق مکشوفه بلاصاحب، صاحب‌متواری و یا مجهول‌المالک باشد، کالای مزبور عیناً به ستاد مأذون از سوی ولی فقیه تحویل یا حسب درخواست رسمی نهاد مزبور به فروش رسیده و وجه آن به حساب آن نهاد واریز می‌شود.

۴. ماده ۵۳ - ...

تبصره ۱- در کلیه مواردی که کالای قاچاق مکشوفه، بلاصاحب یا صاحب‌متواری و یا مجهول‌المالک باشد، عین کالای مزبور به نهاد مأذون از سوی ولی فقیه تحویل می‌شود و یا با هماهنگی و اخذ مجوز فروش از نهاد مأذون، کالای مزبور توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی به فروش می‌رسد و وجوه حاصل از آن به حساب نهاد مأذون از سوی ولی فقیه واریز می‌شود.

۵. ماده ۵۵ - ...

تبصره ۵- درباره آن دسته از کالاهای قاچاق که وفق قوانین در اختیار سازمان‌ها و نهادهای دیگر از جمله نهاد مأذون از سوی ولی فقیه قرار دارد، مانند کالاهای قاچاق بلاصاحب و صاحب‌متواری و مجهول‌المالک، سازمان یا نهاد مربوط موظف است در فروش اموال مذکور مقررات این قانون را رعایت نماید.

مجهول‌المالک باشد، کالا و وسیله نقلیه عیناً به ستاد مأذون از ولی فقیه (ستاد اجرایی فرمان حضرت امام^(ع)) تحویل شود یا حسب درخواست رسمی یا اعطای مجوز نهاد مذکور، سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی آن را بفروشد و وجه آن به حساب آن نهاد واریز شود.

۳. با وجود این تصریحات در قانون مذکور و نامه‌های یادشده دفتر رهبر انقلاب و بخشنامه یادشده رئیس قوه قضائیه، هیئت‌وزیران در تصویب «آیین‌نامه اجرایی مواد (۵۵) و (۵۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز»، با نادیده گرفتن نقش و جایگاه این ستاد، کلیه اختیارات و حقوق متصوره قانونی و شرعی این ستاد را در این خصوص، به سازمان یادشده اختصاص داده است که با مواد قانونی اشاره شده و فرامین حضرت امام^(ع) و رهبر معظم انقلاب^(مدظله‌العالی) مغایر است.

ب) بررسی موضوع:

پیش از بررسی موضوع باید به این نکته درخصوص مواد (۵۵) و (۵۶) «قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز»^۱ که آیین‌نامه موضوع شکایت، شیوه اجرای آن را تعیین کرده، اشاره کرد که همان‌گونه که در متن احکام تشکیل ستاد اجرایی

---

۱. ماده ۵۵- فروش کالای قاچاق منوط به رعایت کلیه ضوابط قانونی از جمله ضوابط فنی، ایمنی، بهداشتی و قرنطینه‌ای است. در صورتی که فروش کالا مطابق ضوابط فوق بلامانع باشد و به تولید و تجارت قانونی و نیاز واقعی بازار لطمه وارد نکند، پس از اخذ مجوز از مراجع ذی‌ربط و نصب رمزینته موضوع ماده (۱۳) این قانون، توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی فروخته می‌شود.

آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط ستاد تهیه می‌شود و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.

تبصره- درباره آن دسته از کالاهای قاچاق که وفق قوانین در اختیار سازمان‌ها و نهادهای دیگر از جمله نهاد مأذون از سوی ولی فقیه قرار دارد، مانند کالاهای قاچاق بلاصاحب و صاحب‌متواری و مجهول‌المالک، سازمان یا نهاد مربوط موظف است در فروش اموال مذکور مقررات این قانون را رعایت نماید.

ماده ۵۶- صدور یا معدوم کردن کالاهای قاچاق مکشوفه که فاقد ضوابط فنی، ایمنی، بهداشتی و قرنطینه‌ای است و کالاهای قاچاق ممنوع و همچنین آن بخش از کالاهای موضوع ماده (۵۴) که فروش آن در کشور به تولید داخلی و تجارت قانونی لطمه می‌زند، برابر آیین‌نامه‌ای است که توسط ستاد تهیه می‌شود و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.

و این مواد نیز مشخص است، همه کالاهای قاچاق کشف شده، تحت صلاحیت ستاد اجرایی قرار نمی‌گیرد و براساس فرامین ولی فقیه، کالاهای قاچاق بلاصاحب، صاحب‌متواری و مجهول‌المالک در صلاحیت این ستاد قرار داده شده است؛ لذا بخشی از کالاهای قاچاق کشف شده که مالکان مشخص دارند، به ستاد اجرایی ارتباطی نداشته و برطبق قانون، در صلاحیت نهادهای دیگر همچون سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی قرار دارد. در ادامه با توجه به این نکته، هرکدام از مواد موضوع شکایت بررسی می‌شود.

درباره ماده (۵) آیین‌نامه که سازمان پیش‌گفته را مکلف کرده است که درخصوص فروش به شرط صادرات یا امحای کالاهای موضوع تبصره «۱» ماده (۵۳) «قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» (کالای قاچاق کشف‌شده بلاصاحب یا صاحب‌متواری یا مجهول‌المالک)، حتماً با ستاد اجرایی هماهنگی به عمل آورد و وجوه حاصل از فروش را به حساب این ستاد واریز کند، باید گفت که این ماده اتفاقاً در راستای تبصره «۵» ماده (۲۰)، تبصره «۲» ماده (۴۳) و تبصره «۱» ماده (۵۳) «قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» و جهت رعایت صلاحیت قانونی ستاد اجرایی در امر فروش کالاهای یادشده پیش‌بینی شده است و هماهنگی مذکور در ماده (۵) آیین‌نامه نیز به «هماهنگی و اخذ مجوز فروش» مذکور در قانون معطوف است و لذا از این جهت ایرادی به نفس این ماده آیین‌نامه وارد نیست و اینکه ممکن است در عمل، از این مقررات قانونی تخطی شود، از بحث حاضر خارج است. همچنین در خصوص این ایراد که در تبصره‌های پیش‌گفته «قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز»، بر لزوم تحویل عین کالاهای مذکور به ستاد اجرایی تصریح شده ولی در ماده (۵) آیین‌نامه به این امر اشاره نشده است، باید گفت

که با توجه به اینکه «آیین‌نامه اجرایی مواد (۵۵) و (۵۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» در واقع آیین‌نامه فروش، صدور یا معدوم‌کردن کالای قاچاق است و مقررات مربوط به این امور را بیان می‌کند، اساساً بحث تحویل و مقررات آن از موضوع این آیین‌نامه خارج بوده و اشاره به آن در این آیین‌نامه، لزومی نداشته است و لذا ماده (۵) آیین‌نامه از این حیث نیز ایرادی ندارد.

درخصوص ماده (۸) آیین‌نامه که مقررات فروش کالاهای قاچاق کشف‌شده را پیش‌بینی کرده باید گفت که با توجه به اینکه در تبصره ماده (۵۵) «قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز»، ستاد اجرایی صراحتاً به رعایت مقررات این قانون در فروش کالاهای مذکور ملزم شده است و در صدر ماده (۵۵) قانون مذکور، فروش کالای قاچاق به «رعایت کلیه ضوابط قانونی از جمله ضوابط فنی، ایمنی، بهداشتی و قرنطینه‌ای» و «لطمه‌زدن به تولید و تجارت قانونی و نیاز واقعی بازار» و «نصب رمزین» منوط شده است، حکم ماده (۸) آیین‌نامه با قانون و فرامین ولی فقیه تعارضی ندارد.

درباره ماده (۱۰) آیین‌نامه، شاکی به بند «الف» این ماده که به لزوم حضور نماینده ستاد اجرایی در هنگام امحای کالای قاچاق کشف‌شده، اشاره‌ای نکرده و نیز تبصره «۱» ماده مذکور که مسئولیت امحای کالای یادشده را به عهده سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی گذاشته، ایراد وارد کرده است که در این باره باید گفت که اولاً، اگرچه به لزوم حضور نمایندگان ستاد اجرایی در هنگام امحای کالاهای مذکور تصریح نشده، با توجه به اینکه در ماده (۵) آیین‌نامه بر لزوم هماهنگی سازمان مذکور با ستاد اجرایی درخصوص امحای کالاهای قاچاق کشف‌شده بلاصاحب یا صاحب‌متواری یا مجهول‌المالک تصریح شده

است، از این جهت ایرادی به بند «الف» ماده (۱۰) آیین‌نامه وارد نیست و ثانیاً، اعطای مسئولیت امحا به سازمان مذکور نیز امری اجرایی بوده که در چارچوب صلاحیت هیئت‌وزیران در تصویب آیین‌نامه اجرایی امحا، مذکور در ماده (۵۶) «قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» قلمداد می‌شود و لذا تبصره «ا» ماده (۱۰) آیین‌نامه از این حیث ایرادی ندارد.

درخصوص ماده (۱۸) آیین‌نامه که بر لزوم واریز جرایم وصولی و وجوه حاصل از فروش کالاهای قاچاق کشف‌شده، اعم از اینکه به‌موجب قوانین و مقررات، متولّی خاص فروش دارند یا نه، به حساب ویژه اعلامی نزد خزانه‌داری کل کشور تصریح کرده است باید گفت که این ماده در راستای حکم صدر تبصره ماده (۷۷) «قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز»^۱ تنظیم شده است و لذا با قانون مغایرتی ندارد؛ ضمن آنکه در خود ماده (۵) آیین‌نامه موضوع شکایت، بر این نکته تأکید شده است که در صورت فروش کالای قاچاق کشف‌شده بلاصاحب یا صاحب‌متواری و یا مجهول‌المالک، وجوه حاصل باید به حساب ستاد اجرایی واریز شود که این حکم می‌تواند مخصّص حکم عام ماده (۱۸) آیین‌نامه تلقی شده و با آن جمع شود. البته ذکر این نکته لازم است که تبصره ماده (۷۷) قانون مذکور، به‌موجب ماده (۱۱۸) «قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۶-۱۴۰۰)»^۲

---

۱. ماده ۷۷- ...

تبصره- کلیه مبالغ حاصل از اجرای این قانون از قبیل وجوه ناشی از فروش کالا و ارز قاچاق، وسایل ضبطی و جریمه‌های وصولی، به حساب ویژه‌های نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌گردد.

۲. ماده ۱۱۸- کلیه وجوهی که به‌عنوان جزای نقدی یا جریمه نقدی بابت جرایم و تخلفات توسط مراجع قضایی، شبه قضایی، انتظامی و اداری و شرکت‌های دولتی اخذ می‌شود، به خزانه واریز می‌گردد. دستگاه‌های ذی‌ربط حق استفاده از درآمد فوق را ندارند.

مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۲۱، از ابتدای سال ۱۳۹۶ تا پایان سال ۱۴۰۰ موقوف‌الاجرا شده ولی با توجه به اینکه در خود ماده (۱۱۸) مذکور، بر لزوم واریز وجوه موضوع این ماده به خزانه تصریح و تأکید شده است، حکم صدر تبصره ماده (۷۷) «قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» درخصوص لزوم واریز وجوه مذکور به خزانه، همچنان استنادپذیر، معتبر و لازم‌الاجراست.

نتیجه‌گیری

با بررسی محتویات این پرونده، مدعیات و ادله ابرازی شاکی و تحلیل حقوقی موضوع شکایت، این نتیجه به‌دست آمد که مواد موضوع شکایت «آیین‌نامه اجرایی مواد (۵۵) و (۵۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز»، در چارچوب «قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» تنظیم شده و فی‌نفسه با قانون مزبور و صلاحیت‌های ستاد اجرایی فرمان حضرت امام^(ره) مغایرتی ندارد و لذا از نظر حقوقی و قانونی، ایرادی به آن وارد نیست.

→

دولت موظف است اعتبار مورد نیاز دستگاه‌های مذکور را که از محل درآمد-هزینه تاکنون تأمین گردیده است، در ردیف‌های اعتبارات عمومی بودجه سنواتی مربوطه لحاظ نماید.

تبصره ۱- قوانین مغایر از جمله موارد ذیل از زمان لازم‌الاجراشدن این قانون، موقوف‌الاجرا می‌گردد:

۱- تبصره ماده (۷۷) «قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی.

...

تبصره ۲- حکم ماده (۱۱۸) در طول اجرای قانون برنامه ششم توسعه، در موارد ذیل حاکم است:

۱- بر تبصره ماده (۷۷) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی، در بخش اختصاص سالانه تا مبلغ دویست‌میلیارد ریال برای مبارزه با قاچاق کالا و ارز به کاشفان دستگاه‌های ذی‌ربط و مراجع رسیدگی‌کننده.

امام خمینی (ره):

و از شورایی محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل مابقی آینده، که با کمال دقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود
رایان و تحت تأثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه‌ای جلوگیری نمایند.

(سخن امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲